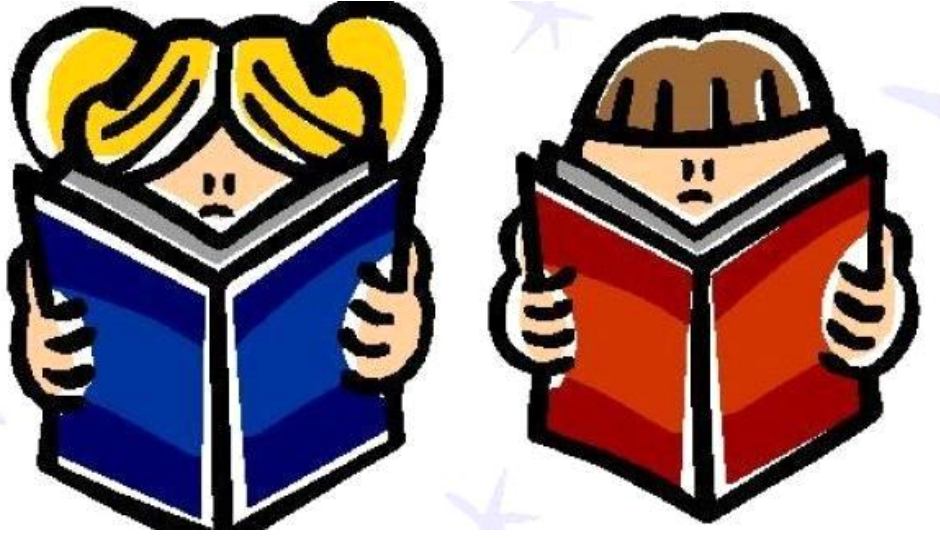
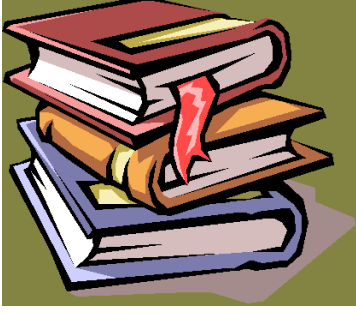

anaokulu • ilköğretim • lise

ÇOCUKLARIMIZ
VE
KİTAP OKUMA ALIŞKANLIĞI

Kitap okuma kişinin ihtiyaç hissetmesiyle başlar, arzu ve istekle birlikte gerçekleşir. Devam edebilmesi için de sabır ve okuma zevkinin oluşması gerekir. Hepsi bir araya geldiğinde de okuma kültürü oluşur. Okuma zevki bireyin içinde bulunduğu kültürel koşullar paralelinde gelişir. Bununla birlikte bireysel farklılıklar, okuma yoğunluğunda değişiklikler gösterir. Herkesten aynı ilgiyi beklemek doğru değildir. Sözel zekâyâ sahip olan insanların kitap okuma alışkanlıklarını sürdürmekte zorlanmadığı görülür. Okuma ihtiyaçtan doğuyorsa süreklilik kazanır. Öncelikle ihtiyaç gidermek amaçlı okumalara ağırlık vermekte yarar vardır. Bilgi edinme amaçlı yola çıkanlar sonuçta elde ettikleri faydalar nispetinde okuma yoğunluğunu artıracaklardır. Bu açıdan okuyucuya sunulan imkânların önemi büyüktür .

Okuma kültürü öncelikle ailede başlar, okulda gelişir ve çevre etkisiyle pekişir. Bu sebeple öncelikle iki kurumun bilinçli hareket etmesi gerekir. Okuma kültürünü yaygınlaştırması açısından çevrenin önemi göz ardı edilmemelidir. Çocuğun girip çıktığı diğer evlerde (akraba, komşu, arkadaş vb. evler) karşılaştığı insanların okumaya karşı yaklaşımları, park ve kahveler gibi toplumsal yaşam alanlarında karşılaşılan insanların okuma aktiviteleri, toplu taşıma araçlarında karşılaşılan insanların kitapla olan ilişkileri çevresel faktörler arasında yer alan bazı ortamlar olarak sayılabilir.

Her çocuğun kitaba olan ilgisi farklıdır. Okuma isteğini canlı tutmak ve yeni bir kitaba başlaması için teşvik edici yollar bulmak yetişkinlere düşmektedir. Telkinle ya da emrivaki yaparak kitap okutmaya teşvik etmek fayda yerine zarar verecektir. İsteyerek kitabı eline alması için doğru rehberlik yapılmalıdır. Ebeveynler, arzu ettikleri düzeyde çocuğun okuma alışkanlığı edininceye kadar sabırlı ve özverili davranmalıdır. İlk başlarda isteği doğrultusunda kitaplar okumasına fırsat verilmesinde yarar vardır. Dizi

şeklinde hazırlanmış kitaplarla tanıştırmak, çocuğun okuma seanslarında sürekliliği sağlamasına katkı yapacaktır. Sevdiği yazarın yeni bir kitabını almak ya da beğendiği türden başka kitaplar bulması için yardımcı olmak yönünde yetişkinlerin rehberlik yapması uygun olanıdır.

Bu konuda araştırmaları bulunan Baumberger'in (Baumberger 1990 : 45) ebeveynlere önerileri ise aşağıda sıralanmıştır :

-Ebeveynler çocuklarına yüksek sesle ve sıkça hikâyeler okuyabilir ve anlatabilirler.

-Çocukların gereksinimleri ve yaşına göre ebeveynler, evlerinde kitaplık oluşturabilirler.

-Ebeveynler ailece belli zamanlarda, belli bir sürenin okumaya ayrılmasını sağlayabilirler.

-Ebeveynler çocuklarına okudukları şeylerin önemini anlatabilirler.

-Ebeveynler, verdikleri harçlıkların bir kısmını kitap almak için harcaması konusunda çocuklarını eğitebilirler.

Çocukların okuma alışkanlığı kazanmasında aileden sonra öğretmenlerin de çok önemli rolleri vardır. Öncelikle iyi bir okuyucu olarak öğrencilere örnek olan öğretmenler aynı zamanda temel okuryazarlığın okuma alışkanlığına dönüşmemesi halinde bir anlam ifade etmediğini, kitap okumanın öğrenim sürecinin bir parçası olduğunu ve yaşam boyu sürmesi gerektiğini öğrencilere sürekli ifade ederler.

- Anne-baba evde kitap okumalı ve çocuklar bunu görmeli.
- Özel kitap okuma zamanları ayrılmalı.
- Çocuğun bilgi kazanması ve bu bilgiyi kullanması teşvik edilmeli.
- Çocuğun değer verdiği özel günlerinde ona kitap hediye edilmeli.
- Evde her çocuk için kendisine ait bir kütüphane hazırlanmalı ve kitap okuması mükâfatlandırılmalı.
- Çocuğun okuduğu kitabı başkalarına anlatma imkânı sağlanmalı.
- Anne-baba kitaplardan edindikleri güzel bilgi ve değerleri çocukları ile paylaşmalı.
- Büyük yazarların hayatlarından örnekler verilmeli, onlara hürmet artırılmalı.
- Televizyon ve bilgisayar karşısında geçirilen zamanlar düzenlenmeli, bu konuda aşırılığa izin verilmemeli.
- Kitap evleri ve kitap fuarları gezilerek çocukların buralara ısınmaları sağlanmalı.
- Kitap okuma konusunda çocuklara baskı yapılmamalı.
- Küçük çocuklara kitaplardan sevebilecekleri bölümler okunmalı.

- Küçük yaşlarda, çocuğa özel zaman ayırarak, onun ilgi düzeyi ve yaşına uygun öykü, masal kitaplarını okuyarak temeller atılabilir.
- Evde hem aile fertlerinin hem de çocukların ulaşabileceği bir yere farklı türde kitapları içeren bir kitap köşesi oluşturulabilir. Eğer evde sürekli televizyon seyredilip hiç kitap okunmuyorsa çocuklarında kitap okumasını beklemek gerçekçi olmaz.
- Kitaplar çocukların ilgi alanlarına göre ve çocukla birlikte seçilmelidir.

- Anne babalar, çocukla birlikte alışverişe veya gezmeye gittiklerinde, bir kitapçıya ya da kitap-dergi reyonuna uğramayı ihmal etmemelidirler.
- Kitap okuma alışkanlığının kazanılmasında kütüphane kullanımının etkisi büyüktür. Bu nedenle çocuklar için çevre kütüphanelerin tanıtılmasına yönelik gezilerin yanında okul kütüphanesinin aktif kullanımı için yönlendirilmeleri gerekir.
- Anne babaların ödül listesinde mutlaka kitap olmalıdır.
- Çocuğu sürekli okuması yönünde uyarmak yerine, kitap okuduğunda onu destekleyerek motive etmek daha doğru olur.
- Yaşına uygun bir dergiye abone olması ya da düzenli bir şekilde takip etmesi için yol gösterilebilir.